Untitled Document

Angie Kleijn

Iets vreemds het gebeur op die heel laaste dag wat president Paul Kruger in Pretoria was. Dit was oorl

Die aand van 29 Mei 1900, kort voor die inname van Pretoria deur Brittanje, het die president sy h

Paul Kruger het nooit teruggekeer nie en is op 14 Julie 1904 in Clarens, Switzerland oorlede.

Tog het Paul Kruger op dié van alle dae tyd ingeruim om 'n 15-jarige seun van Amerika te sien. Ja

James Smith by staatsekretaris FW Reitz met die geleentheid van die oorhandiging van die pro-E
Foto: Transvaals Argiewe Depot

Boodskapper

James is as ‘n krulkop outjie van vyf voet, wat 100 pond geweeg het, beskryf. Hy was boodskapp

Daardie jare het telegraafmaatskappye jong seuns op fietse gebruik om boodskappe af te lewer. D

Amerika het baie simpatie met die Boere in Suid-Afrika gehad. ‘n Philadelphia-koerant het die voo

O'Neill's.
Easter Millinery!
Macys
HOW I WILL FIND
OOM PAUL KRUGER

Die berig, ‘How I will find Oom Paul Kruger’ in ‘The Evening World from New York’,
bladsy 9 op 10 April 1900

Die koerant het besluit om dié boodskap van aanmoediging aan die “geharde pioniers” met ‘n ADT

Die waardevolle boodskap van simpatie en aanmoediging is in 'n metaal briewekissie gedra. Dit so

James Smith van New York is uit 2 000 ADT-boodskappers gekies om dié lys handtekeninge en p

ADT boodskapper, James Smith, voor president Paul Kruger se huis, direk ná die oorhandiging va
Foto: 'Blue Shirt and Khaki - a Comparison', by James FJ Archibald

Afskeid
'n Ruk voor James se vertrek was daar 'n groot pro-Boer massa-vergadering by die Philadelphia Musi

Volgens 'n bladsy twee-berig in die 'New York Times' van 11 April 1900 het die dag voor James se

Daarna het hy by burgemeester Van Wyck aangedoen. Die burgemeester het hom voorspoed toe

Volgende op die lys was ‘n besoek aan president Grout van Brooklyn-distrik, waar ‘n foto geneem is va

Paul Kruger en sy vrou, Gezina Susanna Fredrika Wilhelmina, op hulle huis se stoep
Foto: Wikipedia

‘n Afskeidsfunksie is by die Waldorf-Astoria gehou waar James ‘n toespraak gemaak het om te sê dat h

Daardie aand het hy ‘n vergadering van die Amerikaanse Nasionale Boerehulpvereniging bygewoon.
‘n Reuse skare het James afgesien toe hy op 11 April met die St Louis geseil het. Daar is geskat dat

Die St Louis het James in sy donkerblou uniform na London geneem en van daar is hy na Parys e

‘n Gedeelte van sy reis was James saam met Hugh Sutherland, ‘n Amerikaanse oorlogskorrespondent.

Die Transvaal Hotel se besoekersboek, wat meer as 14 000 handtekeninge bevat van mense wat
Foto: F Pretorius, 2012

Pretoria

Dit was oorlogtoestande en die trein het glad nie in die nag gery nie, net bedags met gewapende

Die Transvaal Hotel se besoekersboek wys op 28 Mei 1900 die jeugdige handtekening van die 15-

Vroeg die volgende oggend het James en Hugh vir staatsekretaris, FW Reitz, gaan sien. Hy het ge

Die middag het hy volgens boodskapper-reëls ‘n skoon kraag aan sy hemp gesit en sy skoene gep

James het vertel dat Oom Paul in ‘n lang, lae een-verdieping kothuis gebly het wat slegs ‘n paar vo

Ons boodskapper James is ook vergesel deur Jas FJ Archibald wat oor dié ontmoeting berig in sy

James het later vertel dat as dit nie vir die twee wagte by die voorhek was nie, jy sou dink dat een

Polley's Transvaal Hotel in Pretoriusstraat in die 1890's
Bron: *Friedel Hansen*

Ontvang

Toe James daar aankom was die president besig om 'n oorlogberaad met staatsekretaris Reitz e

James het later vertel dat dit 'n lang kamer was en dat Oom Paul aan die einde van die vertrek ge

Reitz het James aan die president voorgestel en James het sy voorbereide toespraak begin opsê:

James sê hy was oortuig dat die president Engels kon verstaan, maar hy het nietemin vir die staat

“My seun, ek bedank jou dat jy so ‘n lang reis onderneem het om dié boodskap na my te bring en ek we

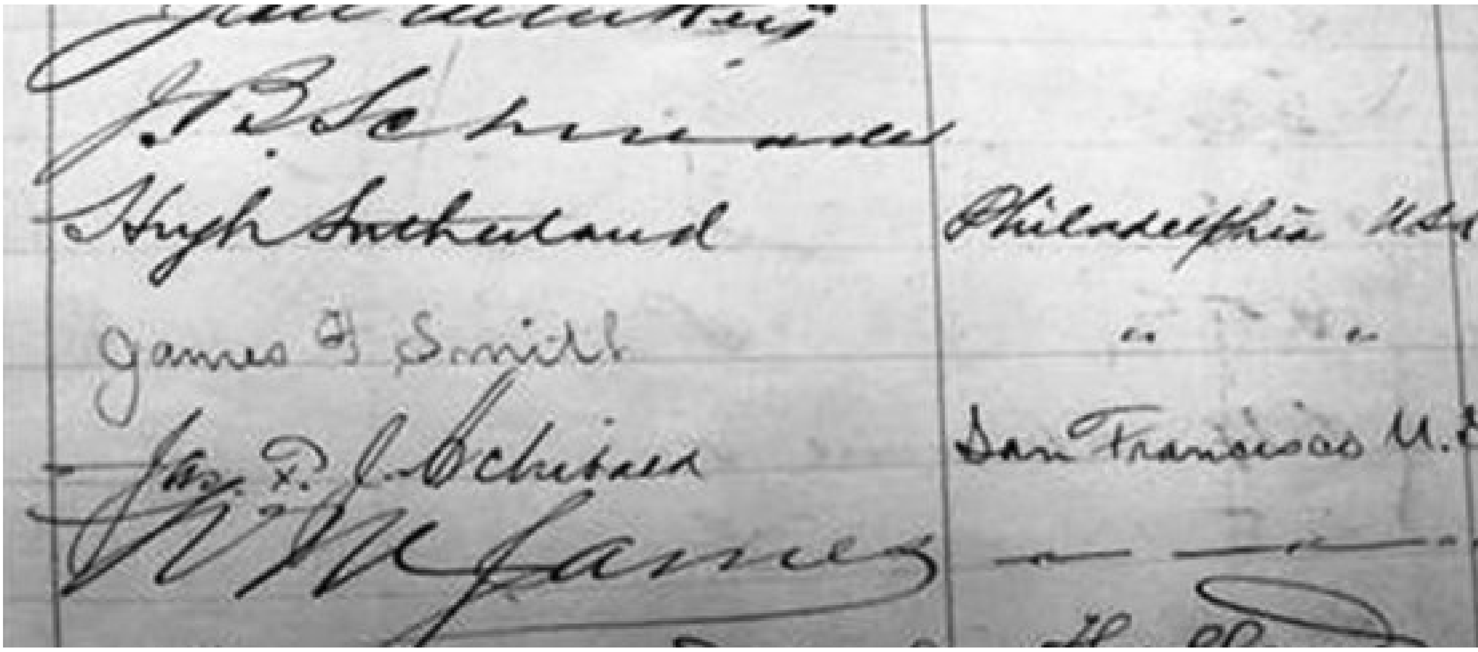

Die Transvaal Hotel se besoekersboek op 28 Mei 1900 wys die jeugdige handtekening van die 16-
Philadelphia-koerant; Jas FJ Archibald; en MW James
Foto: F Pretorius, 2012

Richard Harding Davis, wat ook daar was, het later vertel dat die toneel so aandoenlik was dat om

Hy het egter deur die koerantknipsels geblaai en het weer amper geglimlag toe hy een van die pro

‘n Kleindogter van Paul en Sanna Kruger het later vir Jas FJ Archibald vertel dat haar ouma baie ure sp

Staatsekretaris Reitz het vir James gesê om daardie aand weer terug te kom om die president te s

THE DAYTON DAILY NEWS.

IN THE PUBLIC EYE

The Good Will of United States Will Be Sent to Pres. Kruger in a Clipping Album Containing Editorial Extracts.

Die 'Dayton Daily News' van Dayton, Ohio op 21 April 1900 berig ook oor James Smith se tog na p

Weg

Toe hulle daardie aand teruggegaan het, was daar geen wagte by die hek nie. Iemand het hulle l

Volgens Francis Hugh De Souza se boek, 'A Question Of Treason', het Jan Smuts die trein (vol go

De Souza skryf dat Paul Kruger direk nadat James daar weg is, van sy eie familielede afskeid gen

Daarná het hy sy vrou aan die hand geneem en hulle het in die slaapkamer gaan afskeid neem.

Niemand in die sitkamer het glo beweeg of gepraat nie. Die enigste geluid was dié van die koetsperde b

Dié terugblik op James Smith se avontuur was op bladsy 2 in die Hattiesburg-koerant van 28 Augustus 1941. Dit lees: A messenger boy travelled 24 000 miles to deliver one telegram (Good
Bron: newspaperarchive.com/hattiesburg

Ons boodskapper James het later vertel dat daar daardie aand en die volgende dag plunderaars e

Die Britte het al hoe nader gekom en bomme is afgevuur. Een aand was James-hulle by die Ameri

James het rondgehardloop en skerwe opgetel ná bomme ontplof het, oënskynlik sonder om te bes

Die volgende oggend, op 4 Junie, het veldmaarskalk Lord Roberts Pretoria ingeval en die Britse vl

Hulle kon uiteindelik op 12 Julie op die trein Kaapstad toe klim. Die 1 040 myl het hulle sewe dae e

Die geselskap moes tot 1 Augustus in Kaapstad vir ‘n stoomskip wag voor hulle die Kinfauls Castl

SOCIETY IN KENTUCKY.

Pure Potent Palatable

Nog ‘n berig oor James Smith in ‘The Courier-Journal’ van Louisville, Kentucky op 14 April 1900 op bladsy 9

Terugkoms

‘The Sun’ van 17 September 1900 berig dat avonturier, James Francis Smith, om 8 vm op 16 September met die ‘American Line’ stoomskip in New York aangekom het.

Hy is verwelkom deur sy pa en ma, drie susters en twee broers, wat almal in Brooklyn gewoon het

James en sy gesin is op die hawe in ‘n perdekar gelaai en na die Burrelle-gebou in Wes-19e straat

Hy het glo gesê dat hy ‘n Amerikaanse burger en ‘n Republikein is, maar dat hy die Boere onderst

Hy het gesê hy glo dat die Boere een of ander tyd bo sal uitkom en hy hoop sy volgende missie sal we

James Smith is op 8 April 1940 oorlede. Sy doodsberig het op 9 April in ‘The Philadelphia Inquirer’

Toe hy ná ‘n siekbed van 10 dae dood is, was lieutenant James F Smith in bevel van die speurtak